

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Flores Directorii Inqvisitorvm

Bariola, Luigi

Mediolani, 1625

Consilivm Decimvmqvintvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11434

Decimumquartū, & Decimumquintū. 325
casum de quo verisimiliter fuisset dispositum, si testa-
tor cogitasset. Dec. consil. 227. n. 11. & consil. 189.
versic. ad hoc facit. Signorol. consil. 183. n. 10. &
consil. 206. n. 3. & ita in hoc casu interpretatio insti-
tuētis Missam quotidianam est intelligenda, vt verifi-
mile sit intellexisse de Sacrificio sibi applicando, quia
id prouenit à ratione naturali, cū verisimilitudo dica-
tur cognata naturæ, & veritatis. Bald. cons. 363. lib.
3. & cons. 380. n. 3. eodem lib. Oldradus cons. 13. & c.

CONSILIVM DECIMVMQVINTVM.

Ad subleuandam inopiam B. eius mariti
vendidit cum dispensatione Senatus vl-
timum pignus dotale. C. fratri B. hac
tamen lege, vt pecunia consignaretur B.
marito suo, quò posset iuxta literas Senatus merci-
monium exercere: factum fuit Instrumentum ven-
ditionis, sed pecuniæ remanserunt apud C. empto-
rem, & fratrem B. qui nunquam voluit pecunias
tradere B. eo prætextu, quod fideiusserat pro illo,
& tamen pro soluendis fideiussionibus receperat à
B. ducatonos quingentos, nec ideo voluit persol-
uere prætium pignoris dotalis empti, ita vt A. fue-
rit coacta mouere litem contra C. vt posset consequi
prætium pignoris dotalis eidem venditi: Nunc

Quæritur primò an A. tuta conscientia potuerit
mouere litem contra C.

Secundò, an C. in foro conscientia teneatur ad
omnes expensas, & damna, quæ verè passa est ipsa A.

Potuit, immo debuit A. salua honestate, & con-
scientia mouere litem contra C. quando alia via,
scilicet

scilicet vrbauitatis, & humanitatis non potuit consequi prætium pignoris dotalis eidem C. venditi, quinimmò tenetur C. in foro conscientia ad omnes expensas, & damna.

Quia debitor morosus tenetur de damno, & lucro cessante. Syluester verbo Moral. 4. Emanuel Sa Aphoris. Confes. ver. Debitum n. 12. morosus autem est debitor cū non soluit in termino constituto aduertens explicitè, vel implicitè creditorem velle sibi fieri solutionem. Salonius 2.2. q. 78. art. 2. controu. 8. n. 18. Reginaldus lib. 25. n. 77. in sua Praxi fori Penitentialis, Lessius de iustit. & iure lib. 2. cap. 20. dub. 17.

Et tenetur ad omnes expensas, & damna. Molina post Couar. & Bartolum disp. 3. 12. n. 6. Rebellus de obligat. Iust. lib. 11. quaest. 15. n. 6. Reginaldus vbi supra num. 183.

Idque magis verum est, quando creditor iniuste passus est ob culpam creditoris. Nauar. in Manu. Confes. cap. 17. num. 24. Petrus Nauar. lib. 4. cap. 1. dub. 3. n. 4. Rodriquez in Sum. part. 1. Cap. 151. n. 4. Clavis Regia lib. 10. tract. 2. cap. 3. n. 9. & tract. 3. cap. vnico art. 1. & 2.

Siue morosus fuerit ob culpam latam, aut leuem. Rebellus, Lessius, Molina, & Reginaldus locis supra citatis.

Et ante Iudicis sententiam tenetur in foro conscientia ad expensas, & damna omnia, Nauar. in Man. cap. 17. n. 184. Azorius parte 3. Infit. moral. lib. 7. de commodato cap. 7. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 27. dub. 9. Molina disp. 294.

His adde, quod quando res accepta cedit in vtilitatem debitoris, restitutio facienda est expensis ipsius debitoris. Bonacina post alios, de contractibus

libus disp. 1. quæst. 5. puncto vnico propos. 3. n. 10.

Hinc qui scienter retinet alienum inuito Domino, & potest data opportunitate restituere manet in statu peccati mortalis, quâdiu non restituit. Vasquez part. 2. tom. 1. disp. 75. cap. 2. & in Opusc. cap. 5. §. 1. dub. 3. Aragonius 2. 2. q. 62. art. 8. Clavis Regia l. 10. tract. 5. cap. 4. n. 13. Ratio est, quia præceptum restitutionis obligat sub mortali data opportunitate restituendi.

Nec excusari potest C. allegando, quod retinebat apud se pecunias, vt posset indemnem se conseruare ob fideiussionem factam pro B. fratre, & ita intendebat satisfacere creditori sui creditoris, quod licitum videtur in vtroque foro: quia

Respondetur primò, id esse licitum quando debitum est liquidum, & fit ex iuxta causa, nec tuus creditor ex hoc patitur detrimentum, Bonacina post alios de contract. disp. 1. q. 4. puncto 3. propos. vnica, sed quis non videt quantum damnum fuerit passa A. ob dilationem solutionis istarum pecuniarum.

Respondetur secundò, B. vt mihi relatum, dedisse C. quingentos ducatonos, quibus solueret fideiussionem pro se factam.

Respondetur ergo C. in actu celebrationis Instrumenti iurasse iuxta dispensationem Excellentissimi Senatus, videlicet pecunias istas ad alium effectum non destinandas, quam vt ijs ipsis exerceretur mercimonium per B. fratrem, quoniam hæc erat mens, & voluntas A. vxoris.

Respondetur quartò, quòd cum istæ pecuniæ sint dotales, de iure poli sanari non possunt ijs ipsis debita mariti, etiam quod protestaretur se multum impendisse in alenda, vel ornanda vxore. Nauar. Man. cap. 17. num. 155.

Et

Et ex his omnibus censeo in foro conscientia A. potuisse, & debuisse mouere litem contra C. ipsumque C. in foro conscientia teneri ad omnes expensas, & dāna. Salua qua iustior fuerit sententia, & ita sentio.

CONSILIVM DE CIMVMSEXTVM.

AN vidua tuta conscientia petere, & recipere possit alimenta ab heredibus mariti premortui, iuxta dispositionem Statuti Mediolani 312. etiam, quod heredes non sint in mora restituendi dotem.

Respondetur affirmatiue, tum quia Statutum fuit factum in fauorem Viduarum, quæ si non haberent optionem recipiendi alimenta, potius quam dotem ipsis non prodesset. Tum quia verba Statuti, si dotem non susceperit explicantur à Carpano ibidem hoc pacto, idest si mulier spontè dotem non acceperit; Tum quia heredes possunt iure communi post annum eximere se à præstatione alimentorum, at stante statuti dispositione, non possunt, vt docet Carpanus ibidem. Tum quia vidua dotem non habens esset melioris conditionis, quoniam illa potest semper petere alimenta: Tum quia statutum ex ordine Excellentissimi Senatus est in viridi obseruantia. Tum quia hoc statuto reficitur damnum viduis illatum per statutum 296. per quod tollitur viduis beneficium iuris communis, nimirum petendi aliquam partem bonorum mariti. Tum quia alimenta dantur, & debentur non intuitu dotis, sed intuitu bonorum ipsius mariti, quia cum vxor fuerit

rit

rit illi viuendo indiuidua comes, eidem in seruiendo, voluit statutum, vt præmortuo marito aleretur vxor de bonis mariti, iuxta sui status decentiam, & præcipuè dum mariti lectum honestè, & castè custodierit; & ita fuit decisum in Sacra Congregatione Pœnitentiariæ Mediolani.

Fuit etiam dictum, quod ex causa potest statui in præiudicium singularium personarum, & quod lege, statuto, & consuetudine potest licitè, & tuta conscientia, iuri priuatorum derogari ob bonum publicum, quodque Respublica pro bono publico, & communi potest rem vnus alteri dare.

Nec obstat quorundam Canonistarum opinio, in Cap. Salubriter de Vfuris, & in Clementina prima tit. eodem, damnantium huiusmodi statuta, quia Summus Pontifex damnat ibi statuta taxantia certam quantitatem alimentorum, quod non militat in casu nostro; siquidem non vult statutum, nec determinat, quod omnibus viduis dentur tot pro alimentis, sed tantum decernit quòd viduæ alantur, & alimententur de bonis quon. mariti sui.

Respondetur secundò, textus præcitatos intelligendos esse attento Iure communi, cuius virtute, poterant viduæ petere aliquam partem bonorum mariti, quo attento Summus Pontifex damnat statuta taxantia alimenta viduis; quoniam hac ratione nimis grauarentur hæredes, & hoc esset iniustum, & iniquum; vt viduæ haberent partem bonorum mariti, & alimenta.